

3/2024. rektori és elnök-vezérigazgatói utasítás

a Neumann János Egyetem Etikai Szabályzata

Preambulum

A Neumann János Egyetem (a továbbiakban: Egyetem/NJE) az európai hagyományokra épülő minőségi felsőoktatás és kutatás értékeit és érdekeit szolgálja, küldetése a nemzeti és az egyetemes kultúra és műveltség megőrzése és gyarapítása, a tudomány művelése, a tudományos ismeretek átadása.

E cél megvalósítása érdekében az Egyetem elvárja valamennyi egyetemi polgárától, hogy minden oktatási, kutatási, kulturális és közéleti tevékenysége során tartsa kötelezőnek a másik ember tiszteletének elvét.

Akik a Neumann János Egyetemen tanulnak, oktatnak, kutatnak, dolgoznak, nem csupán a legmagasabb színvonalú szakmai munka követelményének kell, hogy eleget tegyenek, hanem az ország egyik meghatározó szellemi műhelyének, normaadó közösségének is a tagjai. Ezért velük szemben az Egyetem magas szintű erkölcsi elvárásokat támaszt, amelyek az alapvető emberi értékek védelmén és tiszteletén alapulnak.

Mindezek jegyében a Neumann János Egyetemen olyan Szabályzat megalkotása vált szükségessé, amely az Egyetem erkölcsi önszabályozásának alapidokumentumaként funkcionál.

I. rész

Általános rendelkezések

1. §

A Szabályzat hatálya

- (1) Az Etikai Szabályzat személyi hatálya kiterjed az Egyetemmel foglalkoztatási, illetőleg munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban lévő személyekre és az Egyetemmel hallgatói jogviszonyban álló személyekre (a továbbiakban: egyetemi polgárok).
- (2) Az Egyetem vállalja, hogy az egyetemi polgárai számára minden esetben etikai védelmet nyújt az Etikai Szabályzatban foglalt jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során.
- (3) A Szabályzat hatálya nem terjed ki a jogszabályokban, egyetemi szabályzatokban és egyéb – Egyetemen kívüli – szakmai etikai szabályzatokban megfogalmazott kötelezettségekre. Ebből következően az Egyetemi Etikai Szabályzat alapján indított eljárásoknak nem tárgya az előbbieken felsorolt normák megsértése.

2. §

Az egyetemi polgárokkal szembeni általános etikai elvárások

- (1) Az Egyetem biztosítja és egyben elvárja polgáraitól az emberi méltóság tiszteletét, az egyenlő bánásmód követelményének és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának betartását. Továbbá elkötelezett a véleménynyilvánítás, a tanulás, az oktatás és a kutatás szabadsága iránt.

- (2) Az Egyetem elvárja polgáraitól a lojalitást és a szolidaritást, melynek keretében polgárai minden megengedett módon segítik egymást egyetemi feladataik elvégzésében, továbbá törekednek az együttműködésre. Az Egyetem továbbá elvárja polgáraitól tekintélyének, jóhírének, hírnevének védelmét, Küldetésnyilatkozatában, és az Etikai Szabályzatában megfogalmazott alapvető értékek tiszteletben tartását az Egyetemen kívüli nyilvánosságban folytatott tevékenység során is.
- (3) Az Egyetem elvárja minden polgárától:
 - a) a vizsgák tisztaságának betartását,
 - b) a tisztességes vizsgáztatás követelményének teljesítését, beleértve a vizsgáztató tartózkodását a pozíciójával való visszaéléstől,
 - c) a szerzői jog tanulmányi kötelezettségek teljesítése során történő tiszteletben tartását.
- (4) Az egyetemi polgárok az intézményen belül pártpolitikai tevékenységet és pártpolitikai agitációt nem végezhetnek, politikai tartalmú propagandát nem folytathatnak.
- (5) Az Egyetem nem elkötelezett egyetlen vallás, egyház vagy világnézet mellett sem, vallási és világnézeti kérdésekben semleges és toleráns.
- (6) Az Egyetemet érintő konkrét ügyekről minden egyetemi polgár csak felelősségteljes módon nyilatkozhat. Etikai kötelesség fellépni az olyan megnyilvánulásokkal szemben, amelyek az Egyetemet indokolatlanul negatív színben tüntetik fel. A sajtó részére az Egyetem képviselőjében csak az arra felhatalmazott személy nyilatkozhat, vagy adhat információt.
- (7) Az Egyetem elvárja polgáraitól a tisztességtelen, illetve jogtalan előnyök visszautasítását.
- (8) Az érdekképviselői szervek tisztségviselőit az érdekképviselői tevékenység keretében kifejtett munkájuk miatt semmilyen hátrány nem érheti.

3. §

A döntéshozó testületekben részt vevőkkel szembeni etikai elvárások

- (1) A döntéshozó testületekben részt vevőktől az Egyetem elvárja, hogy az üléseken vegyenek részt, távolmaradásuk esetén helyettesítésükről gondoskodjanak. Kötelesek mindent elkövetni annak érdekében, hogy döntéseik megalapozottak legyenek.
- (2) A döntéshozó testületekben részt vevők kötelessége az ülésekre felkészülni, és minden tőlük telhetőt elkövetni annak érdekében, hogy az Egyetem polgárainak életét, körülményeit befolyásoló döntéseik megalapozottak legyenek.

4. §

A vezető beosztású egyetemi polgárokkal szembeni speciális etikai elvárások

- (1) Az Egyetem határozottan tiltja vezetői beosztás, vezetői testületben való tagság bármilyen személyes vagy szervezeti előnyszerzésre való kihasználását.
- (2) Az Egyetem vezető beosztású munkatársától elvárja, hogy az általa irányított szervezetet (a jogi, gazdasági felelősségen túl) az Etikai Szabályzatban meghatározott etikai követelményeket is figyelembe véve vezesse. Ennek megfelelően:
 - a) döntéseit jól készítse elő, ennek során – lehetőség szerint – kérje ki, és vegye figyelembe beosztottjai véleményét,
 - b) beosztottjai szakmai feladatainak elvégzéséhez a szükséges szabadságot és (jogsabályi keretek között) az önálló döntési kompetenciát biztosítsa,
 - c) a feladatok elvégzéséhez szükséges információk beszerzéséről és az érintettek rendelkezésére bocsátásáról gondoskodjon.

- (3) A vezető beosztású munkatárssal szemben etikai elvárás, hogy a szervezeti egységében felmerülő szakmai problémák belső megoldását segítse elő, és munkatársait is erre biztassa.
- (4) A vezető döntéseinek meghozatalakor minden esetben vegye figyelembe az Egyetem és az általa vezetett szervezeti egység érdekeit.
- (5) A vezető kiemelt erkölcsi kötelessége, hogy mind a személyes, mind az intézményre és szervezeti egységre vonatkozó adatszolgáltatásnál (például pályázatok, tudományos tevékenység, tudományos fokozat, publikációk) a valóságnak megfelelő tényeket, adatokat közöljön.

5. §

Az oktatókra, kutatókra vonatkozó általános etikai irányelvek

- (1) Az oktatói, kutatói tanári munkakört betöltő:
 - a) elvárhatja erkölcsi természetű vita, konfliktus esetén az Egyetem támogatását, amennyiben magatartása összhangban van az Egyetem etikai elveivel,
 - b) köteles munkája végzése során tiszteletben tartani minden egyetemi polgár emberi méltóságát,
 - c) köteles örködni a vizsgák tisztaságának betartása felett,
 - d) kizárólag a tanulmányi, oktatási ügyekkel kapcsolatban adhat utasítást a hallgatóknak. Az ilyen utasításnak tárgyyszerűnek, szakmailag megalapozottnak kell lennie,
 - e) csak olyan – munkakörön túli – tevékenységet végezzen, amely az Egyetem érdekeit és jó hírnevét nem sérti,
 - f) köteles kerülni az összeférhetetlenséget eredményező helyzeteket,
 - g) ragaszkodjék a tényekhez, a tudományos igazsághoz és a tudományos módszerekkel kapott adatokhoz; az azokból levont következtetéseket szakmai tisztességgel képviselje,
 - h) az oktatói, kutatói munkakört betöltő etikai kötelessége, hogy a rábízott hallgatók erkölcsi és emberi nevelése során példamutatóan járjon el,
 - i) az Egyetem határozottan tiltja mások ötleteinek, tudományos eredményeinek, szövegeinek átvételét és sajátként való feltüntetését,
 - j) az Egyetem elvárja a közös tudományos munka, kutatás esetén az egyéni teljesítmények világos megjelenítését, továbbá ugyanennek érvényesítését a hallgatói, illetve doktorandusz közreműködéssel folyó közös kutatásban,
 - k) az Egyetemi polgár köteles feltüntetni az Egyetem nevét az Egyetemen, az Egyetem eszközeivel, illetve forrásaival elért kutatási eredmények publikálásakor.
 - l) Közlemények, pályázatok bírálata esetén a bíráló egyetemi polgár köteles betartani az összeférhetetlenségi és titoktartási követelményeket.

6. §

Az oktatásetikai felelősség

- (1) Az oktató etikai felelőssége, hogy olyan munkakört, feladatot vállaljon el, amelynek betöltésére, illetve megoldására szakmailag – és mint oktató – felkészült. Törekednie kell

arra, hogy az általa művelt diszciplína fejlődését figyelemmel kísérje, annak eredményeihez maga is hozzájáruljon, továbbá, hogy birtokában legyen az átadáshoz szükséges módszereknek.

- (2) Az oktató a rábízott oktatói feladatot a legjobb képességei szerint végezze el, és kövessen el minden tőle telhetőt, hogy hallgatói a leghatékonyabban sajátítsák el a tantárgy körébe tartozó, korszerű ismereteket.
- (3) Az oktató felelősségteljes szakmai tevékenysége megköveteli, hogy az általa meghirdetett tanórát – különlegesen indokolt és igazolt esetektől (például betegség, hivatalos külföldi út) eltekintve – maga tartsa meg, továbbá az előre meghirdetett tananyagot adja le, továbbá az esetleges tanrendi változásokról a hallgatókat és közvetlen felettesét megfelelő módon és időben tájékoztassa.
- (4) Az Egyetem oktatójának kötelessége, hogy hallgatóit kellő időben és egyértelműen tájékoztassa szakmai, oktatói és tantárgyi elvárásairól. Ennek érdekében a kurzus során tegyen meg minden, az adott körülmények között tőle elvárhatót a hallgatók számonkérésre történő felkészítésére, továbbá a szemeszter kezdetekor tegye a hallgató számára világossá, hogy a számonkéréskor milyen típusú és szintű teljesítményt vár el.

7. §

A nem oktató munkatársakkal szembeni etikai elvárások

- (1) A hallgatói ügyintézésben részt vevő munkatársak kötelessége a hatékony, konstruktív, segítő hozzáállás.
- (2) A szolgáltató tevékenységet ellátókkal szembeni etikai követelmény az Egyetem érdekeinek megfelelő, az alaptevékenységet segítő hatékony, konstruktív munkavégzés.

8. §

A hallgatókkal szembeni etikai elvárások

- (1) A hallgató köteles:
 - a) az Egyetem valamennyi polgárával, különösen oktatóival együttműködni;
 - b) az Egyetem iránt lojalitást, annak polgárai iránt szolidaritást és tiszteletet tanúsítani;
 - c) az általa elért eredményeket valódi, személyes munkával előállítani;
 - d) munkája során saját kutatási eredményeit közölni;
 - e) a mástól átvett adatokat, eredményeket, forrásokat, szövegrészeket, idézeteket a tudományetika és a vonatkozó szabályzók rendelkezéseinek megfelelő módon megjelölni;
 - f) tevékenységével lehetőségei szerint segíteni hallgatótársai munkáját, szakmai előmenetelét;
 - g) tartózkodni attól, hogy magatartásával megzavarja az oktatás menetét, hallgatótársai munkáját;
 - h) tárgyilagosan, megfontoltan véleményt nyilvánítani, különösen az oktatói munka hallgatói véleményezése során.
- (2) A hallgató becsületes, szakmai munkához fűződő kötelezettsége, hogy feladatainak teljesítése során kizárólag megengedett eszközöket használjon fel. A hallgató köteles tartózkodni a nem megengedett segédeszközök igénybevételétől.
- (3) Nem megengedett segédeszköz igénybevételének minősül különösen, ha a hallgató feladatainak teljesítése során:

- a) olyan eszközt használ vagy kísérel meg használni, amelynek igénybevételére oktatója nem jogosította fel;
- b) más személy közreműködését meg nem engedett módon veszi igénybe vagy kísérel meg igénybe venni;
- c) az a)-b) pontokban foglaltakhoz segítséget nyújt.

II. rész

Az etikai eljárás, szankciók, jogorvoslat

9. §

Az etikai vétség

- (1) Etikai vétséget követ el, aki – szándékosan vagy gondatlanul – megszegi, vagy figyelmen kívül hagyja az Etikai Szabályzatban megfogalmazott elvárásokat.

10. §

Az etikai szankciók

- (1) Ha az egyetemi polgár az Etikai Szabályzat 2. §–8. §-ban rögzített előírások bármelyikét szándékosan vagy gondatlanul megszegi, az etikai előírás megszegésének súlyával arányos etikai szankcióban részesíthető.
- (2) A kiszabható etikai szankciók:
 - a) írásbeli figyelmeztetés,
 - b) vezetői/magasabb vezetői megbízás visszavonása,
 - c) javaslat a választó közösségnek a választott egyetemi polgár tisztségéből történő visszahívására.
- (3) Az Etikai Szabályzat alkalmazása során súlyosbító körülménynek minősül, ha az etikai eljárással érintett egyetemi polgár az Etikai Szabályzat előírásait egy naptári évben 2 alkalommal bizonyítottan megszegi.

11. §

Az etikai szankció célja

- (1) Az etikai szankció célja a tudatformálás és a megelőzés. Az etikai szankció megállapításánál a cselekmény összes körülményeire – így különösen a sérelmet szenvedettek körére, az etikailag kifogásolható magatartás ismételtesére – figyelemmel kell lenni.
- (2) A szankció kiszabásánál súlyosbító körülményként kell értékelni, ha az eljárás alá vont személy nem működött együtt az eljáró bizottsággal, a bizottság által bekért adatok, iratok benyújtását, információk átadását megtagadta, továbbá a birtokában lévő bizonyítékokat nem bocsátotta a bizottság részére.

12. §

Az etikai eljárás elrendelése

- (1) Nem lehet etikai eljárást indítani, ha az etikai vétségről való tudomásszerzés óta egy hónap, illetőleg a vétség elkövetése óta hat hónap már eltelt. E rendelkezés alkalmazása szempontjából tudomásszerzés az, amikor az eljárásra okot adó körülmény az eljárás megindítására jogosult tudomására jutott.

- (2) Amennyiben az etikai normába ütköző magatartás egyben jogsértő cselekményt is megvalósít, a megfelelő jogi eljárás (szabálysértési, büntetőjogi, polgári jogi stb.) lefolytatása kezdeményezhető. Az eljárás jogerős lezárásáig az etikai eljárást fel kell függeszteni.
- (3) Az etikai eljárás bejelentésre vagy hivatalos tudomásszerzés alapján indul. Etikai eljárást a rektor vagy az elnök-vezérigazgató vagy az Etikai Bizottság elnöke rendelhet el.
- (4) Az etikai eljárás megindításáról – az indok megjelölésével – az érintett egyetemi polgárt értesíteni kell. Az etikai eljárást elrendelő intézkedés tartalmazza az eljárás alá vont nevét, lakcímét, és az eljárás alapjául szolgáló cselekmény rövid leírását.
- (5) Az etikai eljárás során vizsgálatot kell tartani. Ennek lefolytatására az eljárás megindítója az eljárás megindításától számított 15 napon belül, írásban vizsgálóbiztost jelöl ki.
- (6) Vizsgálóbiztosnak magasabb vezető, illetve vezető beosztást betöltő, vagy a Jogi és Beszerzési Iroda vezetőjét vagy az általa kijelölt munkatárs jelölhető.
- (7) A magasabb vezető, illetve vezető beosztást betöltővel szemben indított etikai eljárás esetén vizsgálóbiztos az eljárás alá vontnál magasabb, ennek hiányában az Egyetem Fenntartójának képviselője által kijelölt személy lehet.

13. § A vizsgálóbiztos

- (1) Nem lehet vizsgálóbiztos az a személy, akivel szemben a 14. § 1. pontjában meghatározott összeférhetetlenségi ok áll fenn.
- (2) A vizsgálóbiztos a kijelölésétől számított 30 napon belül köteles a vizsgálatot lefolytatni és ennek keretében az etikai vétség elkövetésével alaposan gyanúsított eljárás alá vont személyt meghallgatni. A vizsgálat időtartama indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható.
- (3) A vizsgálat során az eljárás alá vonttal közölni kell az etikai előírás megszegésével kapcsolatos megállapításokat és azok bizonyítékait. Módot kell részére adni, hogy azokra észrevételt tegyen és további bizonyítást javasolhasson. Lehetővé kell számára tenni, hogy az ügy iratait megtekinthesse. Az érintett védekezéséről és a lefolytatott bizonyításról jegyzőkönyvet kell felvenni.
- (4) Az érintett a vizsgálat folyamán saját jogi képviselőt vehet igénybe, aki rendelkezik mindazon jogosultságokkal, amelyek az eljárás alá vont személyt a (3) bekezdés alapján megilletik. Az érintett továbbá igénybe veheti szakszervezeti tagsága esetén az illetékes szakszervezet, illetve hallgató esetében a Hallgatói Önkormányzat segítségét.
- (5) Ha az érintett szóbeli meghallgatására tartós akadályoztatása miatt a vizsgálat időtartama alatt nem kerülhet sor, az etikai előírás megszegésével kapcsolatos megállapításokat és azok bizonyítékait vele írásban kell közölni és 8 napos határidő kitűzésével fel kell szólítani, hogy védekezését terjessze elő.
- (6) A vizsgálóbiztos javaslatára az etikai eljárás megindítója az etikai eljárást felfüggeszti:
 - a) legfeljebb az akadály elhárultaig, ha az érintett védekezését az (5) bekezdésben meghatározottak szerint nem tudja előterjeszteni, illetve
 - b) ha az etikai előírás megszegése miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, legfeljebb annak jogerős befejezéséig.
- (7) A vizsgálóbiztos a vizsgálat lezárásától számított 8 napon belül köteles megküldeni az ügy összes iratait saját véleményével ellátva a rektornak, vagy az elnök-vezérigazgatónak, illetőleg az Etikai Bizottság elnökének.

14. §

Az összeférhetetlenségre vonatkozó rendelkezések

- (1) Az Etikai Bizottság eljárásában tagként, illetve jegyzőkönyvvezetőként nem vehet részt:
 - a) az ügy vizsgálóbiztosa,
 - b) az eljárás alá vont személy közeli hozzátartozója [Munka Törvénykönyve 294. § (1) bekezdés b) pont],
 - c) akit a vizsgálat során mint tanút vagy szakértőt meghallgattak, valamint
 - d) akitől egyébként az ügy elfogulatlan elbírálása nem várható el.

15. §

Az Etikai Bizottság eljárása

- (1) Az Etikai Bizottság a vizsgálóbiztos előterjesztésétől számított tizenöt napon belül tárgyalást tart. Az Etikai Bizottság tárgyalását úgy kell kitűzni, hogy arról a felek az értesítést a tárgyalás előtt legalább három munkanappal megkapják.
- (2) A tárgyaláson az Egyetemet az ügy vizsgálóbiztosa képviseli. A tárgyalás nyilvános. Az Etikai Bizottság azonban az eljárás alá vont kérelmére zárt tárgyalást köteles elrendelni.
- (3) Ha valamelyik fél, vagy képviselője a tárgyaláson nem jelenik meg, tárgyalást tartani és az ügyet érdemben elbírálni csak akkor lehet, ha a felet és a képviselőjét szabályszerűen értesítették. Elbírálható az ügy, ha a vizsgálóbiztos vagy az érintett képviselője bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni.
- (4) Az Etikai Bizottság a tényállás tisztázása céljából bizonyítási eljárást folytathat le, ennek keretében különösen tanúkat hallgathat ki, iratokat szerezhethet be, szakértőt vehet igénybe, szemlét tarthat.
- (5) Amennyiben az etikai kérdés a tárgyaláson nem volt tisztázható, további 8 napon belül újabb tárgyalást kell tartani.
- (6) Az Etikai Bizottság az első tárgyalástól számított legkésőbb 30 napon belül zárt ülésen, szótöbbséggel határoz, döntését indokolt írásbeli határozati javaslatba foglalja. Felmentő határozati javaslatot kell hozni, ha az érintett a terhére rótt etikai vétséget nem követte el. Az eljárást megszüntető határozati javaslatot kell hozni az 15. § (8) bekezdésében foglaltak esetén, továbbá, ha nem bizonyítható, hogy az érintett az etikai vétséget elkövette.
- (7) Az érintett a határozat ellen a határozatban megjelölt időn belül az illetékes közigazgatási és munkaügyi bírósághoz fordulhat.
- (8) Meg kell szüntetni az etikai eljárást, ha
 - a) annak tartama alatt az e Szabályzat 1. § (1) bekezdésében nevesített jogviszony megszűnik,
 - b) az etikai eljárás megindítására a 12. § (1) bekezdésében meghatározott határidő után kerül sor.

Az eljárás megszüntetéséről az Etikai Bizottság, illetve a vizsgálóbiztos javaslatára a rektor vagy az elnök-vezérigazgató határoz.
- (9) Az etikai határozatot az ellene benyújtott kereset jogerős elbírálásáig végrehajtani nem lehet.

16. §

Az etikai határozat

- (1) Az Etikai Bizottság az előkészített határozati javaslatát haladéktalanul megküldi a rektornak vagy az elnök-vezérigazgatónak. Etikai szankció alkalmazásáról a rektor vagy az elnök-vezérigazgató dönt.
- (2) Az etikai határozat rendelkező részének tartalmaznia kell:
 - a) az etikai eljárás alá vont személy nevét és egyéb személyi adatait,
 - b) az elkövetett etikai vétség megnevezését,
 - c) az alkalmazott etikai szankciót
 - d) utalást a jogorvoslat lehetőségére és bejelentésének határidejére.
- (3) Az etikai határozat indoklásának tartalmaznia kell:
 - a) a megállapított tényállást,
 - b) a bizonyítékok megjelölését és értékelését,
 - c) az eljárás alá vont által indítványozott, de az etikai bizottság által elutasított bizonyítási indítvány indokolását,
 - d) annak kifejtését, hogy a magatartás vagy cselekmény milyen etikai vétséget valósít meg, és az érintett annak megvalósításában vétkes,
 - e) az etikai vétség kiszabásánál figyelembe vett enyhítő és súlyosbító körülményeket,
 - f) hivatkozást azokra a rendelkezésekre, amelyek az etikai eljárás során alkalmazásra kerültek.
- (4) A rektor vagy elnök-vezérigazgató az etikai határozatot a hozzá érkezett határozati javaslattól számított 30 napon belül megküldi az eljárás alá vont személy részére.

17. §

Záró rendelkezések

- (1) Jelen Utasítás 2024. március 29. napján lép hatályba
- (2) A jelen Utasítás hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti a 3/2017. (II.9.) számú szenátusi döntéssel jóváhagyott Pallasz Athéné Egyetem Etikai Kódexe a Szenátus 12/2024. (III.28.) számú döntése alapján.

Kecskemét, 2024. március 28.

Dr. habil. Fülöp Tamás Ferenc
rektor s.k.

Dr. Nagy Zoltán
elnök-vezérigazgató s.k.